

ธรรมะจากต้นไม้

ธรรมะจากสวนพุทธธรรม

ธรรมะจากสวนพุทธธรรม

ธรรมสภาจัดพิมพ์

เพื่อความเจริญแพร่หลายแห่งธรรม

และความเจริญงอกงามแห่งปัญญา

....

....

ธ ร ร ม ะ จ า ก

สวนพุทธธรรม

คำนำ

เนื่องจากได้มีสาธุชนและพุทธบริษัททั้งหลายได้เดินทางมาที่สวนพุทธธรรมเป็นจำนวนมาก เมื่อได้พบเห็นภาษิต-ข้อคิดทางธรรม ที่เขียนติดไว้ตามต้นไม้และภายในบริเวณสวนพุทธธรรม บางท่านก็ถามถึงว่ามีหนังสือที่ได้รวบรวมไว้บ้างหรือไม่ บางคนก็ต้องเที่ยวเดินจด เพราะเห็นว่ามีความหมายที่เป็นประโยชน์ในการสอนใจตนเองและง่ายแก่การจดจำ ซึ่งถ้าจะจดให้ทั่วก็จะต้องใช้เวลาเป็นอันมาก

เพื่อเป็นการสนองตอบตามความประสงค์ของท่านสาธุชนและพุทธบริษัททั้งหลาย ธรรมสภาจึงได้รวบรวมภาษิต-ข้อคิดทางธรรมที่สั้นๆจากสวนพุทธธรรม ซึ่งเห็นว่า

จะเป็นประโยชน์แก่บุคคลทั่วไป เพื่อเตือนใจตนเองหรือผู้อื่นให้ได้พบกับสันติสุขในชีวิต

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านเจ้าคุณพระธรรมโกศา-จารย์ (ปัญญานันทภิกขุ) และ ท่านผู้เป็นเจ้าของบทประพันธ์คำสอนต่างๆที่ได้นำมาลงพิมพ์ในหนังสือ เรื่อง ธรรมะจากสวนพุทธธรรม ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยจงช่วยคุ้มครองรักษาท่านผู้ประพันธ์และผู้ดำรงตนอยู่ในธรรม ให้อยู่ร่มเย็นเป็นสุขทั่วกัน

ด้วยความสุจริต หวังดี

ธรรมสภาปรารถนาให้โลกพบกับความสงบสุข

สารบัญ

ธรรมะจากสวนพุทธธรรม

แดนวิมุติ...พุทธธรรม

ณ ที่ใด ดวงใจ ไม่ว้าวุ่น
เงียบละมุน อุ่นล้ำ ด้วยธรรมสาร
ณ ที่นั้น เป็นจุด หยุดวิญญาณ
กล่อมดวงมาล ดำซึ้ง เข้าถึงธรรม

ณ ที่ใด ใจว่าง ร้างเหยื่อโลก
เรื่องสุขโศก ผ่านมา ให้นึกขำ
ที่นั่นแหละ ธรณี วีถีธรรม
เป็นสุขล้ำ แดนวิมุติ พิสุทธิ์จริง

สวนพุทธ ฯ

วัดอุโมงค์ เป็นวัด กษัตริย์สร้าง
มาโรยร้าง เป็นป่า เปลี่ยนราศี
แต่เก่าแก่ นานครัน เกือบพันปี
ควรเป็นที่ หลีกเร้น บำเพ็ญธรรม

พวกข้าเจ้า ชาวพุทธ พร้อมบุตรหลาน
จึงจัดการ บูรณะ อุปภัมภ์
ได้นิมนต์ ท่านปัญญาฯ มาประจำ
ประกาศธรรม ทั่วฟ้า ลานนาไทย

นับเป็นจุด เริ่มปลุก ให้ลุกตื่น
ช่วยฟูฟื้น ศีลธรรม นำสมัย
ให้ทุกแห่ง ไหวตัว กันทั่วไป
เป็นขวัญใจ นำเสียง สู่เวียงพิงค์

นิราศสวนพุทธฯ ๑

วัดอุโมงค์ "สวนพุทธธรรม" สุดล้ำเลิศ
สุดประเสริฐ วัดวนา จะหาไหน
สงบเงียบ สงัดดี มีวินัย
หมู่แมกไม้ มวลพฤกษา ฟ้าสีคราม

หอสมุด สุดสง่า น่าอ่านยิ่ง
มีทุกสิ่ง สรรพตำรา ฟ้าสยาม
มีโรงพิมพ์ อยู่เคียงข้าง ทางอาราม
ช่างงดงาม ตามธรรมชาติ สะอาดตา

เสียงร่ำลือ ห้องภาพปริ -ศนาธรรม
พุทธน้อมนำ เขียนเอาไว้ ให้ศึกษา
สิ่งชั่วดี ชีวิตจริง สิ่งมายา
ทุกสาขา เพื่อจะให้ ได้เข้าใจ

นิราศสวนพุทธฯ ๒

องค์อุโมงค์ ก่อด้วยอิฐ คิดแล้วทึ่ง
ให้ตะลึง ศิลปะ ล้ำสมัย
สถาปัตย์ กรรมล้ำค่า ลานนาไทย
สูงขึ้นไป คือเจดีย์ ที่งดงาม

เหมาะแก่การ ศึกษา หาธรรมะ
สมถะ กว่าถิ่นใด ในสยาม
พฤกษ์ร่มรื่น ดุจร่มธรรม ทุกโมงยาม
เป็นอาราม เก่าแก่ แต่โบราณ

ขอน้อมจิต ระลึกถึง ซึ่งพระคุณ
ของพ่อขุน เม็งราย ผู้ก่อสาน
อีกทั้งองค์ กือนา ทรงบันดาล
สร้างสถาน พุทธไว้ ให้โลกลือ

สัจจธรรม

สัจจธรรม ล้วนมีอยู่ ให้ศึกษา
เราหลงคว้า ของเปล่า ดูน่าขำ
หลงเพลิดเพลิน เจริญใจ ในกองกรรม
จึงชักนำ ให้เวียนว่าย ในสาคร

อันองค์ สมเด็จ พระชินวร

สู้สั่งสอน จะให้สัตว์ พ้นบ่วงใหญ่

เพราะอวิชชา ตัณหา กำบังไว้

จึงมิได้ แลเห็น สังขารา

อันตัณหา ลวงล่อ ให้ก่อสร้าง

ตรองดูเถิด จับให้ได้ ตัวตัณหา

ถ้าจับเป็น ก็จะเห็น อนัตตา

ว่าตัณหา มันเป็นของ ให้หมองใจ

ทางชีวิต

ทางสายนี้ ที่พุทธองค์ ทรงย้ำเตือน
สู่สอยเดือน เก็บดาว ที่เฝ้าฝัน
คือสติ รวมพลัง จนตั้งมั่น
เพื่อสร้างสรรค์ ชีวิตใหม่ ให้เบิกบาน

ขยันประกอบ สัมมา อาชีวะ
ขยันชนะ สิ่งชั่ว มั่วตัณหา
ขยันพูด แต่สิ่งดี มีเมตตา
ขยันหา ความรู้ เชิดชูตน

ขยันคิด เพื่อชาติ ศาสน์กษัตริย์
ขยันขจัด มวลกิเลส มีเหตุผล
ขยันทำ กิจกรรม เพื่อปวงชน
ขยันพ้น การพนัน สุขสันต์เอย

อุดมคติชาวพุทธ

อันชาวพุทธ ต้องมีความ ไม่ประมาท
อีกสามารถ อนุรักษ์ จิตเสมอ
ไม่ปล่อยใจ เลื่อนลอย ฝอยละเมอ
เที่ยวฟุ้งเฟ้อ ลุ่มหลง ดงกามา

มีสติ สัมปชัญญะ ประจำจิต
มิให้คิด ล่วงละเมิด ไตรสิกขา
สำรวมกาย อีกทั้งใจ และวาจา
มุ่งสัมมา ปฏิบัติ เป็นอาจิณ

เพียรรื้อตน ถอนตน จากกิเลส
ออกนอกเขต บ่วงมาร เป็นนิจสิน
ดุจกุญชร ตัวใหญ่ ใจทิมพ์
ถอนตนหลุด สิ้นจากหล่ม ฉะนั้นแล

ทาน ศีล ภาวนา

อัน ทาน ศีล ภาวนา อย่าเลยละ
อุตสาหะ สืบสร้าง ทางสวรรค์
นิสัยส่ง คงนิพพาน ไม่นานครัน
เกษมสันต์ แสนสุข สิ้นทุกข์ภัย

แม้นมิได้เป็น เช่นสุรแสง อันแรงกล้า

ส่องนภา สุกสกาว พราวสดใส

ก็ขอเป็น เช่นเพียง ตะเกียงไฟ

ส่องธรรมให้ มวลชน บนแผ่นดิน

นี่คือ ปณิธาน ที่หาญมุ่ง

หมายผดุง พุทธธรรม อันสดใส

กวาดอัตตา ให้สิ้นซาก จากหัวใจ

"สติ" มั่น ไม่หวั่นไหว ใฝ่สู้ตาย

พระคุณแม่

พระคุณแม่ เลิศฟ้า มหาสมุทร
พระคุณแม่ สูงสุด มหาศาล
พระคุณแม่ เลิศหล้า สุธาธาร
ใครจะปาน แม่ฉัน นั้นไม่มี

มีไม้เท้า ใช้ยัน ยุดกันร่าง
คลำหาทาง แกว่งกวัด สัตว์ร้ายหนี
ป้องกันตัว ติดตน ผลทวี
ดีกว่ามี ลูกชั่ว อกตัญญู

ถึงพ่อจน ทนได้ ไม่ทุกข์หนัก
เท่าลูกรัก ประพฤติตน เป็นคนชั่ว
ลูกกี่คน ทนเลี้ยงได้ ไม่หมองมัว
ไม่โศกเศร้า เท่าลูกตัว ชั่วระยำ

งามกาย งามใจ

งามร่างกาย ภายนอก เพียงแพรพรรณ
ไม่กี่วัน ร่วงโรย ตามสังขาร
งามภายใน ด้วยศีลธรรม จึงอยู่นาน
มิเลือกกาล หนุ่มหรือแก่ งามแน่เอย

หญิงจะงาม งามน้ำใจ ใช่เรือนร่าง

หญิงจะสวย สวยท่าทาง วางถูกที่

หญิงจะรวย รวยคุณงาม และความดี

หญิงจะแก่ แก่เพราะมี ปรีชาชาญ

อันสตรี ไม่มีศีล ก็สิ้นสวย

บุรุษด้วย ไม่มีศีล ก็สิ้นศรี

อันภิกษุ ไม่มีศีล ก็สิ้นดี

ข้าราชการ ศีลไม่มี ก็หยาบคาย

เด็กดี

เด็กจะดี เพราะมีธรรม ประจำจิต

พูดทำคิด พินิจหนัก รักเหตุผล

อนาคต ประเทศชาติ ปราศมืดมน

เพราะเยาวชน มีธรรม ประจำใจ

เด็กวันนี้ คือผู้ใหญ่ ในวันหน้า
ทำท่าทีท่า แม้นละม้าย คล้ายแม่พ่อ
ผู้ใหญ่ดี เด็กก็งาม ตามเหล่ากอ
ผู้ใหญ่บ้า เด็กก็บ้า พอๆกัน

คิดการใด เก็บไว้ แต่ในอก
เมื่อคิดตก จึงค่อยแย้ม ขยายไข
เช่นกับเดื่อ ออกดอก ไม่บอกใคร
ครั้นผลใหญ่ จึงเห็นทั่ว ทุกตัวคน

ระวัง !

อยู่คนเดียว ให้ระวัง ยั้งความคิด
อยู่ร่วมมิตร ให้ระวัง ยั้งคำขาน
อยู่ร่วมราช ให้ระวัง กิจการงาน
อยู่ร่วมพาล ให้ระวัง ทุกอย่างมี

ใจมนุษย์ สุดหยั่ง ดังใจได้
บ้างซ่อนใจ ร้ายกาจ ในมาดหรู
คำพูดจาก ท่าที ดีน่าดู
กว่าจะรู้ ว่าเขาร้าย ก็สายเกิน

อย่าคบคน บนใบหน้า เห็นว่าหล่อ
อย่าคบพอ เฉียดฉิว เพียงผิวเผิน
อย่าคบเพียง เห็นที่ ว่ามีเงิน
อย่าหลงเพลิน เพียงน้ำคำ จะช้ำใจ

ตัวเปล่า

เจ้าเกิดมา ก็มา แต่ตัวเปล่า

ใครหอบเอา สมบัติมา ก็หาไม่

ถึงคราวจาก ทอดทิ้งไว้ มิเอาไป

ติดตามได้ แต่บาปบุญ ของเจ้าเอง

อันสมบัติ พัสถาน บริวารพร้อม
จักห้อมล้อม เราได้ เพียงชั่วหน
พอชีพดับ ทับถมดิน สิ้นฝูงชน
เหลือเพียงตน ไปเดี่ยว แต่เดียวดาย

อย่าโลภมาก อยากใหญ่ ใจวุ่นยิ่ง
จนแย่งชิง ข่มเหงเขา เอาแต่ได้
จะฉ้อโกง เบียดเบียนเขา ทำไม
ไม่เห็นใคร เอาไปด้วย เมื่อม้วยมรณ์

มองตนเอง

โทษคนอื่น มองเห็น เป็นภูเขา
โทษของเรา ไม่เห็น เท่าเส้นขน
กลิ่นคนอื่น เหม็นเบื่อ จนเหลือทน
กลิ่นของตน ถึงเหม็น ไม่เป็นไร

คนใจบุญ ยิ้มแย้ม จิตแจ่มใส
มีดวงใจ สะอาด ดูเหมาะสม
สร้างความดี ที่ถูก ปลูกนิยม
ไม่โสมม ดั่งคนโลภ ชอบกอบโกย

คนโลภมาก อยากใหญ่ ใจเถื่อนนรก
ไม่เห็นอก คนอื่นเขา เอาแต่ได้
ถึงคนอื่น จะหิวโหย ช่างหัวใคร
เอาแต่ได้ ฝ่ายตน คนอัปรีย์

คนชั่ว คนดี

แมลงวัน พบของเน่า บินเข้ากลั้ว
อันคนชั่ว ชอบทำชั่ว เพราะโมหันธ์
หมู่ภมร พบดอกไม้ บินพัวพัน
คนดีนั้น ชอบทำดี อย่างนี้เอง

ถ้าโลกนี้ มีธรรม ประจำที่
เมื่อทำดี จะไม่ดี มีที่ไหน
มีสุขบ้าง ทุกข์บ้าง ช่างประไร
เป็นวิสัย ของมนุษย์ ปุถุชน

การพูดหรือ การติ นี้ง่ายมาก
แต่การยาก คือการทำ สำเร็จผล
ฝนไม่ตก ฟ้ามักร้อง ก้องคำรณ
เหมือนดั่งคน พูดมาก ไม่อยากทำ

ผู้ดี

ชาติผู้ดี ใช่ดี ที่ทรัพย์สิน
หรือปริญ- ญาบัตร หรือหลักฐาน
หรือโครตเง่า เผ่าพงศ์ วงศ์สิงคาร
เครื่องหมายอ่าน ผู้ดี อยู่ที่ธรรม

ข้ารักคน ที่เขา เอาใจข้า
ข้าจึงมา ชุมนุม ปกคลุมเขา
เมื่อเขาช่วย รักษา ข้าให้เงา
เกิดลำเนา ร่มรื่น ต่างชื่นใจ

ทั้งอาหาร หยูกยา ที่อาศัย
คนได้ไป จากไม้ นึกให้เห็น
ถ้าทำลาย โค่นล้ม หมดร่มเย็น
จะลำเค็ญ เร่าร้อน เป็นฟอนไฟ

สตรี

หญิงที่ดี เป็นศรี สง่านัก
ชายสมัคร เป็นเจ้าของ ประคองขวัญ
แม้ชายดี ก็เป็นศรี สง่าครัน
หญิงใฝ่ฝัน เป็นเจ้าของ ประคองชม

ทั่วโลกา นารี มีแบบอย่าง
ปราชญ์ยังอ้าง เทิดศัพท์ นางอัปสร
ทุกเชื้อชาติ ภาษา มีอาภรณ์
อลงกรณ์ งดงาม ตามแบบตน

ปิดเรือนร่าง เนื้อนวล ไม่ยวนยั่ว
ให้ก่อตัว ราคะ อกุศล
เป็นแบบอย่าง สตรี นิรมล
ทุกชุมชน เทิดค่า ยอดนารี

สอนหญิง

พ่อแม่นุช อุตส่าห์ ถนอมนัก
กลัวลูกรัก ช้ำชอก ฉอกฉวี
แม้ยุงมด มิให้ ใกล้กายี
จนบุตรี เยื้องเหย้า เยาวมาลย์

แต่ลูกน้อย ปล่อยใจ ไม่รักษา
ทอดกายา ยื่นชาย หมายสมาน
สมสู่ทำ สำส่อน ก่อนแต่งงาน
พ่อแม่ท่าน รู้เข้า เศร้าเพียงใด

ผู้จงใจ แต่งตัว ยั่วกิเลส
นั่นคือเปรต ในก้าง ร่างอิตถี
เพราะใจอยาก ก้อนเนื้อ เยื่อโลกีย์
เป็นกาลี ล่อลวง บ่วงโลกเอย

โอ้! ชีวิต

โอ้ชีวิต คิดไป ช่างแสนเศร้า
เมื่อเยาว์วัย ลำบาก เป็นหนักหนา
ลืมตาดู โลกนี้ สองปีมา
บิดาหนา ด่วนจาก ลับโลกไป

คงเหลือเพียง มารดา เฝ้าฟูมฟัก
ทำงานหนัก เพื่อลูก สุดที่รัก
ด้วยมุ่งหวัง จะให้ ได้ดีนัก
พึ่งพำนัก ยามแม่ แก่เฒ่าลง

ตั้งใจเรียน หนังสือ ทุกเช้าค่ำ
เพื่อมุ่งหวัง ปริญญา ค่าใหญ่หลวง
เป็นหนทาง ไปสู่ ซึ่งชื่อเสียง
หวังเพื่อเพียง เชิดชู วงศ์ตระกูล

คนเดียวหัวหาย

ถึงจะสูง ก็อย่าให้ เกินไม้สอย
จะต่ำต้อย ก็พอก้ม คว้างมถึง
คนจะสูง หรือต่ำ ควรคำนึง
เราต้องพึ่ง อาศัย เห็นใจกัน

อยู่แต่ตน คนเดียว เปล่าเปลี่ยวจิต
ไร้ญาติมิตร พงศา คราคับขัน
ตกในยุค ทุกข์ร้อน ตอนสำคัญ
เราจะผัน พักตรา พึ่งพาใคร

ประชาชน ทุกชาติ มีญาติมิตร
คราวมีกิจ ติดต่อ ขออาศัย
คอยช่วยเหลือ เกื้อหนุน อบอุ่นใจ
ไม่มีใคร ทนอยู่ ได้ผู้เดียว

ทางฉิบหาย

การใช้สอย ปล่อยปละ มิประหวัด
ผลาญสมบัติ ฉิบหาย ให้คนขยัน
พวกสุรุ่ย สุร่าย จับจ่ายกัน
เงินทองมัน หมดกระเป๋า ต้องเศร้าใจ

คนประมาท ขาดหลัก การรักษา
หาได้มา เผลอตัว มันรั่วไหล
ถึงหาเพิ่ม เติมเข้า สักเท่าใด
ต้องหมดใน เวลา ไม่ช้านาน

ทรัพย์เงินทอง ที่หมั่น ขยันหา
พอได้มา แล้วเหลิง ในเชิงผลาญ
หลงจับจ่าย ใช้เพลิน เกินประมาณ
ผิดหลักการ งบดุลย์ เรื่องทุนรอน

รักกันฉันท์พี่น้อง

สามัคคี รักกัน ฉันท์พี่น้อง
เรื่องมัวหมอง ข้องใจ ไม่ถือสา
ให้อภัย ยกโทษ ไม่โกรธา
ต่างเมตตา รักกัน ไม่ฟั่นเฟือน

ลิ้นกับฟัน อยู่ด้วยกัน มันกระทบ
บางครั้งขบ ห้อเลือด เหมือนเชือดเฉือน
เพื่อนร่วมชาติ เหมือนญาติ อยู่ในเรือน
ดุจดังเพื่อน ร่วมตาย อย่าหน่ายกัน

แม้ผิดบ้าง พลั้งหน่อย อย่าพลอยซ้ำ
ให้ระกำ ช้ำจิต คิดเหหัน
ควรผ่อนผัน สั้นยาว เข้าหากัน
ควรผูกพัน ฉันท์น้องพี่ นี้ดีเอยฯ

ช่างเขาเถอะ!

ใครชอบ ใครชั่ง ช่างเถิด
ใครเชิด ใครแช่ง ช่างเขา
ใครเบื่อ ใครบ่น ทนเอา
ใจเรา ร่มเย็น เป็นพอ

เป็นผู้น้อย คอยระวัง อย่างผู้น้อย
สำรวมถ้อย กิริยา อัชฌาสัย
จะยืนเดิน นั่งนอน อ่อนตามวัย
ไม่สมัย เกินงาม ตามแบบไทย

เป็นผู้น้อย ไม่ระวัง อย่างผู้น้อย
ทำเลิศลอย เกินงาม ล้ำสมัย
การกินอยู่ หรูหรา กล้าเกินวัย
จะเป็นภัย เดือนร้อน ตอนแก่เอย

เวทีชีวิต

ถึงโลกเป็น เช่นเวที ที่ต่อสู้
เราจะอยู่ อย่างมิตร นั้นผิดหรือ
ใช่น้ำใจ ไมตรี นี้หรอกฤๅ
ที่เป็นสื่อ สร้างสรรค์ นิรันดร์กาล

เป็นผู้ใหญ่ เปรียบเป็น เช่นรากแก้ว
เป็นหน่อแนว ยึดเหนี่ยว ให้ลูกหลาน
แผ่ร่มเงา ร่มรื่น สดชื่นบาน
ดุจดังศาล สถิต ยุติธรรม

ถ้าผู้ใหญ่ มีใจ ไหวกวัดแกว่ง
ไม่เป็นแหล่ง ยุติธรรม อุปภัมภ์
ความประพฤติ ริบหรี่ มีเงื่อนงำ
คือเหตุนำ ลูกหลาน ร้าวรานเอย

กรรมของเรา

ทรัพย์สินชัด จัดให้ อภัยโทษ
ไม่ผูกโกรธ พยาบาท มุ่งมาดหมาย
บุคคลใด ใครกระทำ เจ็บช้ำกาย
หรืออับอาย ขายหน้า อุตส่าห์ทน

เอาขันติ อดกลั้น กั้นโทสะ
โสรัจจะ ระงับ โกรธสับสน
กิริยา พาที ไม่วิกล
แสดงตน แช่มชื่น ระรื่นใจ

นึกว่ากรรม ก่อนเก่า ที่เราสร้าง
มาแต่ปาง บรรพประ- สบสมัย
มันสนิท จองเวร จึงเป็นภัย
มิโทษใคร ไตร่ตรอง กรรมของเรา

มารดา

ทั่วโลกา นารี มีเพียงหนึ่ง
ผู้ที่ตรึง ตรารัก ไม่ผลักไส
แม่แผ่อก กกกอด ตลอดไป
ด้วยดวงใจ ทัดเที่ยง ไม่เกี่ยงนอน

โลกนิยม สมญา เรียกว่าแม่
ผู้รักแท้ บริสุทธิ์ อนุสรณ์
คำแตกต่าง บางกาล เรียกมารดร
ตามสุนทร ถ้อยเกี่ยว อย่างเดียวกัน

บางแห่งเรียก ชนนี มีพันธะ
ทางอุระ ก่อเกิด กำเนิดขันธ์
แม่ประเดิม เริ่มรัก พิทักษ์ครรภ์
กระทั่งวัน ลูกคลอด ตลอดมา

พระคุณของแม่

พระ มีในโลกล้วน นานา
คุณ ยิ่งพสุธา มากล้น
ของ ใดเล่าจักหา เทียบเท่า แม่เฮย
แม่ มากคุณ -ค่าล้น มากกว่าฟ้าดิน

บุตรทั้งหลาย จงตั้งมั่น กตัญญู
หมั่นเทิดชู คุณท่าน อย่าบ่ายเบี่ยง
เข้าพรรษา ถือศีลห้า อย่าเอนเอียง
จงหลีกเลี่ยง หนทาง แห่งอบาย

กุศลนี้ จะเกิด แก่ตัวท่าน
ถือให้มั่น นอกพรรษา อย่าสลาย
จะห่างทุกข์ พบแต่ สุขสบาย
ถึงสัมปราย -ภพหน้า ถ้ายังมี

อมตวาจา

ปัญญานันทะ

๑.

คนทุกคน...ต้องตายทุกคน

ไม่มีใครหนีความตายไปได้พ้น

ชีวิตคนเรานี้เหมือนใบไม้

ขั้นแรกก็สดชื่น

ต่อมาก็ค่อยๆเหี่ยวลง

เมื่อถึงที่สุดของความเปลี่ยนแปลง

มันก็หมดลมหายใจ...เรียกว่า "ตาย"

๒.

ความแก่นั้น...

หมายความว่าใกล้ตายเข้าไปแล้ว

เหมือนวัวที่เขาจูงไปฆ่า

เดินไปตัวหนึ่ง

ก็ใกล้โรงฆ่าสัตว์เข้าไปตัวหนึ่ง

ผลที่สุด...เดินไปถึงที่ฆ่า

โดนมีดหั่นคอถึงแก่ความตาย

๓.

ความตาย...

เป็นสิ่งคู่กับความเกิด

เมื่อมีเกิดก็ต้องมีตาย

ถ้าไม่เกิดจึงไม่ตาย

อยู่ไป...กินไป...ดิ้นไป...สนุกไป

พอตายก็เน่าเข้าโลง

เท่านี้...ชีวิตย่อมไม่มีราคา

๔.

ความตาย...

ไม่เคยผลัดเพี้ยนต่อใครๆ

ถึงเวลาก็คร่าชีวิตของเราไป

คนเรา...ถ้าไม่นึกถึงความตาย

ก็ปล่อยตัว...ปล่อยใจ ไปตามเรื่อง

ชีวิตกับความตายมันใกล้กัน

ผู้ฆ่าตัวตาย...เป็นคนโง่ที่สุด

๕.

ความตาย...เป็นสิ่งธรรมดา

และมีอยู่กับคนทุกคน

ทุกขณะลมหายใจเข้าออก

ชีวิตเดินไปสู่ความตาย

เดินเข้าไป...ก็ใกล้เข้าไป

เธอไม่ต้องกลัวกับความตาย

แต่จงกลัว...ความเกิดเถิด

๖.

คนใจเย็น...

ย่อมได้เปรียบ

คนใจร้อน...มีแต่เสียเปรียบ

ย่อมแผดเผาตัวเอง

ไม่มีความเจริญก้าวหน้า

ย่อมไม่ถึงจุดหมาย

๗.

เราทุกคนเกิดมาในโลก

ต้องมีเป้าหมายของชีวิต

การมีชีวิต...

สักแต่ว่ามีลมหายใจเข้าออก

...ไม่มีความหมายอะไร

เราควรจะอยู่ด้วยการทำทุกสิ่งให้ดีขึ้น

ทำตัวเองให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นด้วย

๘๐.

มนุษย์ในปัจจุบันนี้
เรียกตนเองว่าเป็นผู้เจริญ
ทั้งๆที่ใจยังป่าเถื่อน
การใช้กำลัง...การแก่งแย่งชิงดีกัน
ต้องรู้จักอดทน...อดกลั้น
ถ้าไม่มีความอดทน ชีวิตก็ไม่มีค่าไม่มีราคา
ไม่สมกับที่ขึ้นชื่อว่า...ได้เกิดมาเป็นมนุษย์

๙.

เราอยู่เพื่อผู้อื่น

ไม่ได้อยู่เพื่อตัวเรา

การช่วยที่ประเสริฐที่สุด

คือ...การช่วยสร้างคนให้เป็นคน

เพาะให้เกิดความพอใจ ก่อนที่จะทำ

แล้วจึงทำสิ่งนั้นด้วยความสุข

๑๐.

การวิพากษ์วิจารณ์

ก่อให้เกิดการคิดค้น

ก่อให้เกิดสติปัญญา

เมื่อมีปัญญาการทำงานก็เป็นสุข

เมื่อไม่มีปัญญาในการทำงาน

เราก็ทำงานด้วยความเป็นทุกข์

๑๑.

อะไรที่เกิดขึ้นในชีวิต

ไม่ว่าดี ไม่ว่าชั่ว...

เกิดจากความคิดของเราทั้งนั้น

ควรพิจารณาสิ่งที่เกิดขึ้น และผ่านพ้นไป

มาเป็นครูเตือนใจ...เพื่อทบทวนแก้ไข

โดยปกติไม่มีใครอยากทำชั่ว

แต่ที่ทำลงไปเพราะ...หลงผิด

๑๒.

คนทุกคน...

ถ้ามิได้ขัดเกลาจิตใจให้ดีแล้ว

ราคาของคนก็ต่ำ...

ต่ำกว่าสัตว์เดรัจฉาน

คนเรา...ยิ่งใหญ่

กิเลสยิ่งหนา

ปัญญาก็ยิ่งทึบ

๑๓.

ผู้ขาดคุณธรรมประจำใจ

มักขาดการควบคุมสัญชาตญาณ

เลยกลายเป็น...คนหยาบคายในสังคม

คนเรามีความอดทนอยู่ในขอบเขต

ถ้ามันเหลือทน...แล้วจะทนไม่ได้

เมื่อทนไม่ได้แล้ว...

ก็จงลุกขึ้นสู้ต่อไป

๑๔.

งาน...

คือหน้าที่ของชีวิต

การทำงานย่อมมีเกียรติ

จงอย่าเกียจคร้านในการงาน

ใครทำงาน...จะได้ผลของงาน

ทำมากได้มาก ทำน้อยได้น้อย

ผู้ไม่ทำงานก็ไม่ควรมีสิทธิ์ที่จะได้

๑๕.

คนอื่นช่วยเราไม่ได้หรอก

เราต้องช่วยตัวเอง

ต้องตื่นแต่เช้า...ก้าวไปข้างหน้า

ทำงานแข่งกับเวลา...รู้จักใช้จ่ายทรัพย์

คบเพื่อนเป็นกัลยาณมิตร

มีธรรมะเป็นหลักครองจิต

จึงจะเกิดความเจริญก้าวหน้าในชีวิต

๑๖.

รากฐานชีวิตของเด็ก

ขึ้นอยู่กับชีวิตภายในบ้านนั่นเอง

การเลี้ยงลูก...

ต้องเลี้ยงใจของเขาด้วย

ขอให้ถือหลักสำหรับการอบรมเด็ก

คือ...ขอร้องให้เขากระทำ

ดีกว่าบังคับให้เขากระทำ

๑๗.

ฝึกนิสัยเด็ก...

ให้มีน้ำใจเป็นนักกีฬา

แล้วลูกของท่านจะมีอนาคตสดใส

การสอนเด็ก...

ให้มีความซื่อสัตย์นั้น

ต้องสอนกันตั้งแต่ยังเล็กๆ

ขณะยังเป็นผ้าที่ขาวสะอาดอยู่

๑๘.

คนอื่น...

จะสอนลูกกี่คนก็ตาม

ไม่ชื่นใจเท่าคำสอนของแม่

เมื่ออยู่ต่อหน้าลูก...

อย่าทำอะไรไม่เหมาะสมให้ลูกเห็น

เด็กได้อยู่ใกล้กับบุคคลใด

ก็มีอาการอย่างที่บุคคลนั้นเป็นอยู่

๑๙.

ธรรมดาของเด็ก
ถ้าได้รับการฝึกฝนการอบรมตน
ในทางถูกทางดีอยู่เสมอแล้ว
ก็ยิ่งจะก้าวไปข้างหน้าด้วยความดี
เด็กต้องมีผู้นำทางที่ดีคอยตักเตือน
และตักเตือน...ตลอดไปจนกว่าจะได้ดี

๒๐.

บิดา...มารดา

เป็นกระจกเงาของเด็ก

ท่านจะได้ลูกที่ดี

...ก็เพราะท่านเป็นคนดี

ถ้าท่านเป็นคนเลว...

ท่านจะได้ลูกที่เลว

เพราะตัวท่านเองเป็นกระจกเงาของลูก

๒๑.

จงให้อาหารที่ไม่เป็นพิษ
แก่จิตใจของเด็กๆ
เพื่อป้องกันมิให้เกิดโรคทางใจ
...ถ้าจิตใจของพ่อแม่เป็นธรรม
ลูกก็จะมีจิตใจที่เป็นธรรม
...ถ้าจิตใจของพ่อแม่เป็นอกุศล
เด็กก็จะมีจิตใจเป็นอกุศลเช่นกัน

๒๒.

ในการอบรมเด็กนั้น

อย่าทำให้เป็นเรื่องหนักสำหรับเด็ก

ควรทำให้เป็นเรื่องสนุกสนานไปด้วย

ควรแสวงหาโอกาส...

เพื่ออบรมลูกของตนเสมอ

จึงจะได้ชื่อว่า...รักลูกถูกทาง

๒๓.

การรู้จักเชื่อฟัง...

เป็นคุณธรรมข้อแรก

ที่พ่อแม่จะต้องฝึกสอนเด็กก่อนสิ่งใด

เด็กที่พึ่งตนเองได้เท่านั้น

จะเป็นกำลังสำคัญของวงศ์ตระกูล

...และประเทศชาติ

๒๔.

บ้านเรือนผู้ใด...

มีการเคารพบิดามารดา

บูชาบิดามารดา

บ้านเรือนนั้นมีเทวดาคุ้มครอง

...ถ้าต้องการให้ลูกเคารพพ่อแม่

เราก็ต้องเคารพพ่อแม่ของเราให้ลูกเห็น

๒๕.

การทำให้เด็กรู้ว่า

ตนเองได้ทำผิดไปนั้น...เป็นสิ่งที่มีค่ามาก

เมื่อเขารู้จักผิดแล้ว

จึงลงโทษแต่พอควร

เพื่อให้เขาได้จดจำไว้ต่อไป...

๒๖.

พ่อ แม่...

ต้องใช้ปัญญาสักหน่อยในเวลาจะตีลูก

อย่าตีด้วยการบันดาลโทสะ

อย่าลงโทษเด็กเป็นอันขาดเมื่อโกรธ

...เพราะขณะนั้นท่านเอง

จะขาดความรู้สึกผิดชอบ

และ...มักจะทำเกินไป

๒๗.

การตีลูกนั้น...มี ๒ วิธี

คือ...หนึ่งตีด้วยคำพูด

สองตีด้วยไม้เรียว

...ถ้าตีโดยไม่ให้เหตุผล

ไม่บอกสาเหตุ

เป็นการทารุณต่อเด็ก

ซ้ำยังจะไม่เกิดผลดีอีกด้วย

๒๘.

รักของพ่อแม่...

เป็นรักที่บริสุทธิ์

ไม่มีกิเลสเจือปนแม้แต่น้อย

คนที่รักแม่นั้นจะทำชั่วไม่ได้

เพราะ...กลัวแม่จะเดือดร้อนใจ

พ่อแม่ไม่น้อย...

ทำลายลูกด้วยความรักโดยไม่รู้ตัว

๒๙.

ธรรมะ...

ถ้าเราเอาไปใช้ไม่ถูก

ก็ไม่เกิดผลตามต้องการ

ถ้ามนุษย์อยู่โดยหลักธรรมแล้ว

โลกจะไม่วุ่นวาย...สับสน

เพราะฉะนั้น...

ธรรมะคือสิ่งศักดิ์สิทธิ์

๓๐.

ความผิดหวัง...

เกิดจากความหวัง

บรรดาความสุข ความทุกข์ทั้งปวงนั้น

ล้วนตั้งต้นมาจากจิตใจของเราทั้งนั้น

เราทั้งหลาย...

ที่เกิดมาบนโลกนี้

กำลังสนุกสนานอยู่ในท่ามกลางกองเพลิง

๓๑.

ความยึดถือน้อย...

ความทุกข์ก็มีน้อย

ความยึดถือมาก...

ความทุกข์ก็มีมาก

...คนที่ไม่สนใจธรรมะ

พอมีความทุกข์เข้ามาหาตัว

แม้น้อยนิด...จะวิ่งพล่านเลยทีเดียว

๓๒.

คนเรา...

เป็นตัวเชิดของกิเลสเท่านั้น

ความต้องการที่เกินไปนั้น

เป็นเหตุให้เกิดความทุกข์...

ความเดือดร้อนใจไม่มีที่สิ้นสุด

จนกว่า...

จะละได้เสียซึ่งกิเลสทั้งปวง

๓๓.

มนุษย์กับคนแตกต่างกัน คือ...

ความเป็นคนนั้นเกิดมาจากท้องแม่

...ส่วนความเป็นมนุษย์นั้น

ต้องมีคุณธรรมไปประคับประคองจิตใจ

เมื่อเราเป็นไทแก่ตัว

ไม่เป็นทาสกิเลส

...เราก็เป็นมนุษย์ขึ้นมา

๓๔.

บุญนั้น...เป็นเรื่องของความอิ่มใจ

...ส่วนกุศลนั้น คือตัวปัญญา ตัวความรู้

กุศลนั้นใหญ่กว่าบุญ

ถ้าทำอะไรเป็นกุศล

บุญก็พลอยเกิดด้วย

แต่ถ้าทำเพียงแค่บุญ...

กุศลก็จะไม่เกิด

๓๕.

น้ำนิ่ง...

สามารถมองเห็นอะไรได้ชัด ฉันใด

จิตที่สงบ...

ก็เกิดความคิดที่ถูกต้อง

ทำอะไรก็ได้ดี...และ

ประสบผลสำเร็จในที่สุด

ดั่งน้ำสงบนิ่ง ฉันนั้น

กตัญญูกตเวที

ปัญญานันทภิกขุ

กตัญญูกตเวที

ปัญญานันทภิกขุ

คนเรานี้ ถ้าไม่มีหลัก ไม่มีเครื่องยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ก็จะปล่อยตัวปล่อยใจไปตามอารมณ์ ไปตามความอยากที่เกิดขึ้นไม่ได้คิดถึงอะไรทั้งนั้น ไม่ได้คิดถึงพ่อแม่ปู่ตาย่ายาย ครูบาอาจารย์หรือว่าสิ่งที่เคารพในทางศาสนา ไม่ได้คิดถึงเรื่องอย่างนั้น ใจก็ตกต่ำไปอยู่ในอำนาจของพญามาร คือความชั่วความร้าย ฝรั่งเขาเรียกว่า "ซาตาน" คือตัว

ความชั่ว ตัวกิเลสประเภทต่างๆที่เกิดกลุ้มรุมจิตใจแล้ว ใจไม่มีหลัก ไม่มีเครื่องยึดเหนี่ยว ก็อาจจะกระทำสิ่งที่ชั่วร้ายขึ้นเมื่อใดก็ได้ ความชั่วก็จะเกิดมากขึ้นในสังคมเพราะขาดหลักฐาน คือ คุณธรรมที่เรียกว่ากตัญญูกตเวที คนในสมัยก่อนจึงต้องฝึกสอนกันนักหนาในเรื่องอย่างนี้

สมัยก่อน นักปราชญ์ท่านเน้นสอนให้รู้ว่าลูกควรมีความรักพ่อแม่ มีความกตัญญูต่อพ่อแม่ ไม่ประทุษร้ายพ่อแม่ ไม่ทำอะไรให้พ่อแม่เจ็บช้ำน้ำใจ เจ็บไข้ได้ป่วยก็ดูแลรักษา ช่วยเหลือในกิจกรรมต่างๆตามที่ท่านต้องการ แต่สังคมในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปพอสมควร เปลี่ยนไป

เรื่อยๆ ความนึกความคิดของคนก็เปลี่ยนแปลงไป ออกนอกลู่นอกทาง เรื่องบาปบุญคุณโทษไม่ค่อยจะได้นึก ไม่ค่อยจะได้คิด ชอบทำอะไรตามใจตัว ตามใจอยาก ใจปรารถนา ไม่คิดว่าเป็นการกระทบกระเทือนต่อใคร สร้างความทุกข์ให้แก่ใคร สร้างความเดือดร้อนให้แก่ใคร เอาประโยชน์ตนเป็นใหญ่ ไม่คิดถึงประโยชน์และความสุขของคนอื่น แม้กับผู้ที่มีบุญคุณแก่ตน เช่นกับพ่อแม่นั้นลูกบางทีก็ไม่เชื่อฟัง ไม่เคารพพ่อแม่ ทำอะไรตามใจตัวเองเอาระบบตะวันตกมาใช้ ซึ่งประเทศทางซีกโลกตะวันตก ไม่มีการสอนในเรื่องเกี่ยวกับกตัญญูกตเวที วัฒนธรรมคนละแบบ พอลูก

เติบโตแล้วก็ไปตามเรื่อง พ่อแม่มีหน้าที่เลี้ยงเขา ให้การศึกษาเขา พอเขาจบชั้นการศึกษาทำงานได้ก็ไป ไม่ค่อยจะเหลียวกลับหลัง ปีหนึ่งอาจมาเยี่ยมพ่อแม่สักครั้ง เอาดอกกุหลาบมาให้สักช่อหนึ่ง คุยกัน ๒-๓ คำก็ไป คนแก่เมืองนอกจึงอยู่อย่างมีความเศร้าโศกเสียใจ เปล่าเปลี่ยวเหงาหงอย

ระบบนี้ไหลเข้ามาเมืองไทยเหมือนกันเวลานี้ ลูกเต้าเหล่าหลานอยากอยู่อย่างโดดเดี่ยว แต่งงานแล้วก็อยากจะซื้อทาวน์เฮ้าส์อยู่ ซื้อบ้านจัดสรรอยู่ คุณพ่อคุณแม่ คุณปู่ คุณย่า คุณยาย อย่ามายุ่ง เขาอยากจะอยู่ตามเรื่องของเขา เป็นชีวิตสมัยใหม่

ที่ห่างเหินออกจากครอบครัว ไปอยู่อย่างโดดเดี่ยว มองอีกทีก็ไม่ค่อยดีเท่าใดในรูปอย่างนั้น ผิดกับคนสมัยก่อน ครอบครัวใหญ่ๆเขาให้อยู่บริเวณเดียวกันไม่ให้ไปไหน แม้จะแยกเรือนก็ต้องอยู่ในบริเวณนั้น สร้างบ้านให้อยู่ มีเรือนหอในบริเวณบ้าน ได้มีความสัมพันธ์ทางจิตใจ พ่อแม่ก็จะได้เห็นหน้าลูก ลูกจะได้เห็นหน้าพ่อแม่ รับประทานอาหารร่วมกัน ได้คุยกันปรึกษาหารือกัน จะได้ไม่เหงาไม่เปล่าเปลี่ยวเกินไป ระบบของคนโบราณนี้ก็ดีเหมือนกัน แต่เดี๋ยวนี้เกิดระบบโดดเดี่ยว ไปอยู่ครอบครัวเดียว ไม่ยุ่งกับใคร ครั้นเวลามีปัญหาก็ไม่พ้นพ่อแม่ พอมีทุกข์ก็มา

กราบมือกราบตีน คุณแม่ต้องช่วยหนูคราวนี้ ถ้าไม่ช่วยหนูก็จะแย่แล้ว เวลาสบายไม่ค่อยมาหรอก ทุกข์ร้อนก็มาหาแม่ พอเจ็บท้องข้องใจก็มาหา ถ้าสะดวกสบายก็ไม่มา สังคมเปลี่ยนไป ความสัมพันธ์ทางจิตใจน้อยลงไป สู้ระบบไทยสมัยก่อนไม่ได้

สมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ท่านไปกราบคุณแม่ทุกวัน พอจะไปทำงานก็ไปกราบบนตักเหมือนลูกน้อยกราบแม่ แล้วบอกว่า ลูกจะไปปฏิบัติงานคุณแม่มีอะไรให้ลูกรับใช้บ้าง แม่ก็บอกว่า แม่ไม่มีอะไรหรอก ขอให้ลูกไปทำงานด้วยความสบายใจ แล้วให้ศีลให้พร เลิกงานกลับ

มาถึงก่อนอะไรหมด ต้องไปกราบคุณแม่ ถามว่าเป็นอย่างไร คุณแม่สบายดีไหม วันนี้มีอะไรเป็นปัญหาบ้าง รับประทานอาหารเป็นอย่างไร แล้วเล่าเรื่องให้ฟังว่าในหลวงรับสั่งเรื่องอะไร ประชุมกันเรื่องอะไร บ้านเมืองเป็นอย่างไร เล่าให้คุณแม่ฟัง แม่กับลูกนั่งคุยกันด้วยอารมณ์สดชื่น อยู่กันด้วยความสุขสบาย ท่านเคารพพหม่อมมารดาของท่านมาก รักใคร่เคารพนับถือมาก ชีวิตท่านก็เจริญ เป็นคนเก่งคนหนึ่งของเมืองไทย ฐานอยู่ตรงนั้น ตรงที่รักพ่อรักแม่นี่เอง ถ้าไม่รักพ่อรักแม่จะไปรักใคร รักเพื่อนหรือ...ใครจะไว้ใจ ถ้าเราไม่รักพ่อแม่ของเรา ไปรักคนอื่น เขาก็มองดูว่า

โอ๊ย...ไอ้นี่กับพ่อแม่มันก็ไม่รักไม่เคารพ ไม่นับถือ เราเป็นคนอื่น มันจะนับถือเรา รักเราขนาดไหน... เขาไม่ไว้ใจในจิตใจ ส่วนลึกของคนๆนั้น

แต่ถ้าคนใดรักพ่อรักแม่ เคารพพ่อแม่ เขาก็รักมากขึ้น เขาเห็นว่า อ้อ...คนนี้เป็นคนดี ความเป็นคนดีนั้นอยู่ที่คุณธรรมคือความกตัญญูตเวที พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า..."นิมิตฺตํ สาธุ รูปานํ กต-ญฺญูตเวทิตา"ความกตัญญูกตเวทีเป็นเครื่องหมายของคนดี เราจะดูคนไม่ต้องไปดูที่แหวนสวมนิ้ว สายสร้อยห้อยคอรถยนต์นั่ง หรืออะไรอย่างนั้น นั่นเป็นของ "เปลือก" ทั้งนั้นไม่แท้หรอก แต่ดูว่าเขามีคุณธรรมคือความกตัญญูกตเวทีขนาดไหน

ปฏิบัติต่อพ่อแม่อย่างไร ต่อปู่ตาย่ายายเครือญาติอย่างไร ถ้าเราพบว่าเป็นคนเคารพหนักแน่นในพ่อแม่ปู่ตาย่ายาย เอามาใช้ได้ เอามาทำงานในบริษัทได้ คนที่มีคุณธรรมคือความกตัญญูกตเวที จะไม่ประทุษร้ายใครเพราะเขาคิดว่า คนนี้มีบุญคุณกับเขาบริษัทนี้มีบุญคุณกับเขา โรงงานนี้มีบุญคุณกับเขาจะไม่ประทุษร้ายต่อที่ทำงาน ต่อบริษัทและต่อเจ้าของงาน เพราะอยู่ที่น้ำใจ ซึ่งเขามีความกตัญญูกตเวทีเป็นพื้นฐาน เขาคบใครจะไม่ประทุษร้ายต่อคนนั้น แต่เขาจะรักใคร่นับถือคนนั้นอย่างดี เพราะฐานที่เขารักพ่อแม่ ทำดีต่อพ่อแม่

เรื่องพ่อแม่นี้ จะขอฝากไว้สักหน่อยว่า ท่านเป็น "เทพเจ้า" ของเรา เป็นเทพเจ้าผู้ให้ชีวิตจิตใจ ให้เลือด ให้เนื้อ ให้อะไรทุกอย่างแก่เรา ที่เราได้มีชีวิตปลอดโปร่ง รอดมาได้นี่เพราะเจ้าประคุณพระสององค์นั้นแหละคือพระพ่อ พระแม่ พ่อแม่เป็นพระในบ้าน เป็นพระในเรือน เป็นพระที่อยู่ใกล้เรา เป็นเทวดาที่อยู่ประจำเรือน เราไม่ต้องไปไหว้เทวดาที่ไหน ไม่ต้องไปไหว้อะไรที่ไหน ไหว้พ่อไหว้แม่ก็พอแล้ว เคารพพ่อแม่นับถือพ่อแม่ก็หนักแน่นพอแล้ว นี่ไปไหว้สิ่งอื่นแต่ไม่ไหว้พ่อแม่ ไปรักคนอื่น แต่ไม่รักพ่อแม่ เหมือนผู้ชายบางคนแต่งงานแล้วลืมแม่เลย เขาว่า หลงตนลืมตาย

หลงกายลืมแก่ หลงเมียลืมพ่อลืมแม่ไปหมด เมียกระซิบข้างหูมันดังเหลือเกิน มีอิทธิพลเหลือเกิน แม่เรียกกี่คำไม่ได้ยินแล้ว ไอ้หนูลืมแม่เสียแล้ว ไปหลงเมียเราก็เสียหาย เราต้องเทิดทูนไว้ คุณพ่อ คุณแม่ ฝ่ายหญิงก็ตาม ฝ่ายชายก็ตาม ถ้าเราเทิดทูนคุณพ่อคุณแม่ เราจะได้รับเกียรติ คนอื่นเขาก็จะให้เกียรติเราว่า เราเป็นคนดี บูชาพ่อแม่

ฉะนั้น เราจะต้องสำนึกในเรื่องนี้ สำนึกในพระคุณท่าน ถ้าท่านมีชีวิตอยู่ก็เอาใจใส่ดูแลให้ท่านมีความสุขความสบาย ตามสมควรแก่ฐานะ เรื่องอาหารการกิน ที่พักผ่อนหลับนอน เสื้อผ้า

เครื่องนุ่งห่มให้ท่านได้รับความสะดวกสบาย ลองสังเกตมาหลายรายแล้ว คนที่ไม่รักพ่อแม่ ทำร้ายพ่อแม่ด้วยวิธีใดก็ตาม ชีวิตไม่ค่อยเรียบร้อย ไม่ก้าวหน้า แม้จะมีความรู้ความสามารถ แต่เวรกรรมที่ทำกับพ่อแม่ ส่งผลให้ตกต่ำได้เหมือนกัน

ความกตัญญู เป็นฐานใหญ่ที่จะเกิดอะไรๆขึ้นในโลก เราจะไปรักสิ่งอื่น รักต้นไม้ รักธรรมชาติ รักแม่น้ำลำคลอง รักประเทศชาติบ้านเมือง เราต้องตั้งต้นตรงนี้ก่อน ถ้าตรงนี้ดีแล้วอะไรๆก็ดีหมด แต่ถ้าฐาน คือความกตัญญูกตเวทีไม่มีในจิตใจแล้วไม่มีหวัง จะไปไม่รอด จะไม่ก้าวหน้า

"ความรักของพ่อแม่ เป็นความรักที่บริสุทธิ์ ไม่มีกิเลส คือราคะเข้าไปเจือปนแม้แต่น้อย คนที่ยังไม่เคยมีลูก ไม่ทราบในเรื่องนี้ บางทีอาจเข้าใจผิดในเมื่อถูกพ่อแม่ดุด่าเอา ก็นึกไปว่าพ่อแม่ไม่รักตน ตนจึงถูกดุด่าว่าอย่างนี้

ความจริง ปากกับใจของพ่อแม่เป็นไปคนละรูป ปากว่าลูกไม่ดี แต่ใจอยากให้ลูกดี ไม่มีพ่อแม่คนใดจะทำใจร้ายกะลูกของตนเลย ถ้ามีขึ้นบ้างก็เรียกว่าผิดปกติ นาน ๆ จึงจะพบสักคนหนึ่ง"

ปัญญานันทภิกขุ

จารึกธรรมะจากสวนพุทธธรรมที่ข้าพเจ้าชอบ

ผู้จารึกชื่อ........................ สกุล.....................

ธรรมะจากสวนพุทธธรรม หน้าที่..................

ธรรมะจากสวนพุทธธรรม หน้าที่..................

ธรรมะจากสวนพุทธธรรม หน้าที่..................

ธรรมะจจาสวนพุทธธรรม หน้าที่..................

ธรรมะจากสวนพุทธธรรม หน้าที่..................

ธรรมะจากสวนพุทธธรรม หน้าที่..................

ธรรมะจากสวนพุทธธรรม หน้าที่..................

ธรรมะจากสวนพุทธธรรม หน้าที่..................

ธรรมะจากสวนพุทธธรรม หน้าที่..................

ธรรมะจากสวนพุทธธรรม หน้าที่..................

วันที่......./......./.......

มรดก

ในกาลต่อไปภายหน้า
เมื่อข้าพเจ้าละโลกนี้
ความตายพรากข้าพเจ้าไปจากพิภพ
ไม่มีผู้ใดหลีกหนีความตายได้
หนังสือที่เป็นสมบัติของข้าพเจ้าฉบับนี้
ขอมอบให้แก่.......................................
เพื่อรักษาครอบครองสืบต่อไป
และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น

....ผู้มอบ

(.......................................)

วันที่........../............/............

ธรรมะจากสวนพุทธธรรม

จำนวนพิมพ์ : ๔,๐๐๐ เล่ม

ปีที่พิมพ์ : ๒๕๓๘

ดำเนินการจัดพิมพ์ : ธรรมสภา

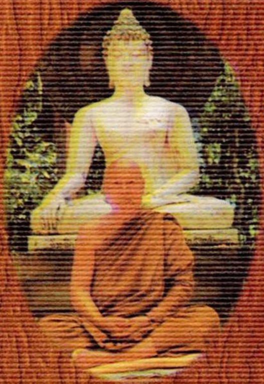
๓๕/๒๗๐ จรัลสนิทวงศ์ ๖๒ บางพลัด กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

โทร. ๔๓๔๔๒๖๗, ๔๓๔๓๕๖๖, ๔๔๑๑๕๓๕ โทรสาร. ๔๒๔๐๓๗๕

โปรดช่วยสมทบค่าจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ในราคาเล่มละ **๕๐** บาท

การให้ธรรมะชนะการให้ทั้งปวง การรับธรรมะและนำมาปฏิบัติย่อมชนะการรับทั้งปวงเช่นกัน

ธรรมะจากสวนพุทธธรรม

หลวงพ่อปัญญานันทภิกขุ

พระผู้จุดประทีปให้แก่สวนพุทธธรรม

ธรรมสภาจัดพิมพ์